

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZŠ Běrunice
Projekt: ZŠ Běrunice-inovace řešení
registrační číslo CZ. 1.07/1.4.00/21.2854

- Předmět: Český jazyk
- Téma: Časování sloves
- Ročník: 4.
- Adresář: VY_32_INOVACE_12. ČJ. 4.
- Vypracovala: Mgr. Marta Kubánková
- Cíl: Procvičení tvarů sloves v jednotlivých časech
- Datum : srpen -září 2012

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Marta Kubánková

Zdroje, použitá literatura:

**Český jazyk 4, učebnice pro 4. ročník, nakladatelství Nová škola, s. r. o., 2007, Brno,
ISBN 80 - 7289 - 087 - 5**

SLOVESA

tvar určitý

tvar neurčitý

zakončený na -t, -ti, -ci

lze určit:

*nelze u něj určit
 osobu, číslo, čas*

osobu

číslo

čas

číst

říkati

téci

OSOBY A ČÍSLO

číslo jednotné

číslo množné

1. JÁ

1. MY

2. TY

2. VY

3. ON, ONA, ONO

3. ONI, ONY, ONA

ČAS

přítomný

minulý

budoucí

JEDNODUCHÉ TVARY SLOVES

v čase přítomném

utíkám

v čase minulém - ve 3. osobě

kreslili

v čase budoucím

poběžíš

SLOŽENÉ TVARY SLOVES

v čase minulém - v 1. a 2. osobě

četl jsem

v čase budoucím

budete pospíchat

ZVRATNÁ SLOVESA

považujeme za tvar jednoduchý

slovesa se zájmeny si, se

kreslit si

těšit se

Slovo se může být i předložkou !!

POZOR!

Jít se známými.

Podtrhni v básničce zvratná slovesa.

Vyletěl si pyšný drak,
vyletěl až do oblak,
zvysoka se dívá na svět,
strašil by a neví jak.

Rozhlíží se do všech stran,
potom hrozí hejnu vran.
Ale vrány se mu směly,
že je ještě malý pán.

Vlaštovky a holubi
nebojí se záhuby,
ať si na nás zuby cení
nalíc nebo naruby.

POZOR NA SKLOŇOVÁNÍ ZVRATNÝCH SLOVES!

ve 2. os. čísla jednotného v minulém čase!!

kreslil **sis**

učil **ses**

*V ostatních osobách, číslech a časech
zůstává tvar zájmena*

si, se

ČAS PŘÍTOMNÝ

já si kreslím
ty si kreslíš
on si kreslí

my si kreslíme
vy si kreslíte
oni si kreslí

ČAS BUDOUCÍ

já si budu kreslit
ty si budeš kreslit
on si bude kreslit

my si budeme kreslit
vy si budete kreslit
oni si budou kreslit

ČAS MINULÝ

já jsem si kreslil
*ty **sis** kreslil*
on si kreslil

my jsme si kreslili
vy jste si kreslili
oni si kreslili

Převeď všechny tvary sloves do 2. os., č. j., času minulého:

přejeme si

loudáš se

poradím si

hraji si

naučíme se

on se smál

povídáte si

budou se mýt

PŘÍTOMNÝ ČAS

slovesa dělíme podle koncovek ve 3. os. j. č. do 5 tříd

-e

nese
bere
maže
peče
umře

-ne

tiskne
mine
začne

-je

kryje
kupuje

-í

prosí
trpí
sází

-á

dělá

podle toho se liší koncovky u jednotlivých sloves

1. třída

já nesu
ty neseš
on nese

my neseme
vy nesete
oni nesou

4. třída

já prosím
ty prosíš
on prosí

my prosíme
vy prosíte
oni prosí

2. třída

já tisknu
ty tiskneš
on tiskne

my tiskneme
vy tisknete
oni tisknou

5. třída

já dělám
ty děláš
on dělá

my děláme
vy děláte
oni dělají

3. třída

já kupuji
ty kupuješ
on kupuje

my kupujeme
vy kupujete
oni kupují

sloveso BÝT

já jsem
ty jsi
on je

my jsme
vy jste
oni jsou

Utvoř správný tvar slovesa:

1. os. čísla jedn. času přítomného

ZPÍVAT

2. os. čísla mn. času přítomného

OBJEVIT

3. os. čísla jedn. času přítomného

TRPĚT

1. os. čísla mn. času přítomného

VOZIT

3. os. čísla mn. času přítomného

KUPOVAT

2. os. čísla jedn. času přítomného

PÉCT

Urči osobu a číslo sloves v přítomném čase:

osoba

číslo

bydlíš

objevíme

1.

nosí

2.

jedn.

vozíte

3.

mn.

mám

pokryjí

stěhuje se

BUDOUCÍ ČAS

tvary jednoduché

přečtu
přečteš
přečte

přečteme
přečtete
přečtou

tvary složené

skládá se z neurčitku (ČÍST) a slovesa BÝT v budoucím čase

budu **číst**
budeš **číst**
bude **číst**

budeme **číst**
budete **číst**
budou **číst**

Urči osobu, číslo a čas:

		osoba	číslo	čas
<i>bruslím</i>	1.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>uvaříte</i>	2.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>děláme</i>	3.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>(on) vaří</i>		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>bude jíst</i>	jedn.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>budeme vyprávět</i>	mn.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>uděláš</i>		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>budou vařit</i>	přít.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>sníme</i>	bud.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Převyprávěj a přepiš v čase budoucím:

Ondra jel na výlet do Prahy. Strýček mu ukázal významné památky. Šli spolu na Hradčany, navštívili Národní divadlo, prohlédli si Staroměstské náměstí s orlojem. Zašli se dokonce podívat na Letnou na fotbal. Vše se mu líbilo.

MINULÝ ČAS

tvár složený je ve všech osobách kromě třetí

časuje se vlastně jen tvar slovesa BÝT

např. sloveso PŘIJÍT

je ve tvarech PŘIŠEL, PŘIŠLA, PŘIŠLO, PŘIŠLI, PŘIŠLY

já JSEM PŘIŠEL

ty JSI PŘIŠEL

on PŘIŠEL

ona PŘIŠLA

ono PŘIŠLO

my JSME PŘIŠLI

vy JSTE PŘIŠLI

oni PŘIŠLI

ony PŘIŠLY

ona PŘIŠLA

Vypiš a urči určité slovesné tvary:

Básnička pro písťalku

Vstávej, vstávej písťaličko,
spala jsi už dost.

Koho potkáš na tom světě,
hraj mu pro radost.

Potkala jsem slepičku,
podala mi růžičku,

pan kohoutek mi dal proutek
za veselou písničku.

Převed' slovesa do určených tvarů:

potkat

3. os., č. j. čas přítomný

_____

vstávat

2. os., č. mn. čas minulý

_____